

Indledende bemærkninger

Denne rettevejledning er udarbejdet som hjælp til de censorer, der retter besvarelser til revisoreksamen 2015 og til støtte for nuværende og kommende kandidater, som ønsker en vejledning til, hvilke emner der burde/kunne være omtalt i besvarelsen.

Rettevejledningen angiver i skemaform en række forhold, som censorerne (eksaminator og censor) kan benytte som en form for tjekliste til gennemgang af den enkelte besvarelse. Til hvert spørgsmål er der angivet en række punkter, som besvarelsen bør/kan omfatte.

Kandidatens konkrete besvarelse og de forudsætninger, som kandidaten redegør for i sin besvarelse, har også betydning, og det er derfor ikke muligt eller hensigtsmæssigt at anvende denne rettevejledning som et rent matematisk hjælpemiddel til at afgøre, om en kandidat er bestået eller ej. Klarheden og formuleringerne har også betydning for nytteværdien, og skal derfor også indgå i bedømmelsen.

De enkelte punkter i denne rettevejledning har ikke samme vægt i vurderingen af en besvarelse, og det er således censorernes samlede vurdering af de enkelte spørgsmål, der er afgørende for, om en kandidat anses for bestået eller ikke-bestået.

Omtaler kandidaten et forhold angivet i rettevejledningen enten overfladisk eller direkte fejlbehæftet, kan dette ikke tillægges vægt. F.eks. er det ikke tilstrækkeligt, at en kandidat i sin besvarelse anfører den konkrete henvisning til en lovbestemmelse eller standard, hvis ikke kandidaten redegør for, hvorfor denne henvisning er relevant, og hvad bestemmelsen indeholder.

Omvendt kan der være tilfælde, hvor en kandidat vælger at strukturere besvarelsen anderledes end forudsat i denne rettevejledning, men hvor besvarelsen alligevel vurderes at være bestået. Især kan det forekomme, at en kandidat vælger at strukturere sin besvarelse af et spørgsmål, der er opdelt i et eller flere underspørgsmål, anderledes end det er forudsat i denne rettevejledning. Såfremt kandidatens opdeling i øvrigt virker naturlig, og besvarelsen har samme værdi for modtageren, skal dette ikke ændre den samlede vurdering af besvarelsen.

Den samlede vurdering af, om en kandidat er bestået, vil ikke kun være et spørgsmål om, hvorvidt kandidaten korrekt redegør for de punkter, som er anført i denne rettevejledning, men også i hvilket omfang kandidaten begrundes sin besvarelse.

Afgørende er, om besvarelsen er forståelig, samt om besvarelsen samlet set må anses for at have værdi for modtageren.

Karakter gives efter 12-skalaen på de enkelte spørgsmål og sammenfattes til en samlet karakter for opgaven som helhed og til "bestået" eller "ikke-bestået". Karaktergivningen baseres på en helhedsbedømmelse af kandidatens besvarelse.

Spørgsmål 1 (50 %)

Du bedes udarbejde et overordnet notat til din chef vedrørende forslag til en omstrukturingsplan, hvor Saks A/S og Papir A/S bliver sammenlagt til en virksomhed.

Notatet skal kunne anvendes som grundlag for den senere præsentation over for Svend Petersen.

Notatet skal indeholde konkrete talmæssige opgørelser vedrørende den / de foreslåede omstrukturingsløsninger.

<i>Generelt om spørgsmål 1</i>	
<p>Besvarelsen skal vise konkret viden om forskellige modeller til sammenlægning af en moder og en dattervirksomhed.</p> <p>Formålet med spørgsmålet er, at kandidaten foreslår en omstrukturingsmodel, som anbefales overfor kunden til omstruktureringen, herunder diskuterer om modellen opfylder de ønsker kunden har og hvilke selskabsretlige, regnskabsmæssige og skattemæssige konsekvenser, som modellen får.</p> <p>Samtidig forventes det, at kandidaten berører de fordele og ulemper, der er ved den valgte model samt tager stilling til de ønsker som kunden har til en omstrukturering.</p>	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
<p>Der forventes et notat, som beskriver forskellige mulige løsninger til omstrukturering, som kan læses af en statsautoriseret revisor. Notatet skal adressere, de ønsker Svend Petersen og Lars Henriksen har til en omstrukturering, og hvorvidt den foreslåede model kan eller ikke kan opfylde alle ønskerne, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Forretningsmæssig smidig model• Ingen skattemæssige konsekvenser• Undlade udarbejdelse af årsrapport for 2015 for et af selskaberne• Opnå en omstrukturering, som regnskabsmæssigt har virkning pr. 1/1 2015 <p>Notatet kan med fordel indeholde henvisninger til relevant lovgivning i SEL, ÅRL og skattelovgivningen, men det er ikke afgørende.</p>	

<p>Opgaven indeholder få oplysninger om skat, men det er vigtigt, at kandidaten ikke ser bort fra de skattemæssige forhold, da kunden ønsker en model, som ikke får skattemæssige konsekvenser for Saks og Papir. Det skattemæssige kan dog beskrives overordnet, da der ikke er fyldestgørende oplysninger til fx at beregne på skattemæssige konsekvenser</p> <p>Det er centralt, at kandidaten formår at fokusere på de væsentlige problemstillinger og oplysningerne i opgaveteksten, og vælger at præsentere en omstruktureringsmodel i stedet for at beskrive en række forskellige modeller uden reelt at anbefale en model. Det er samtidig vigtigt at kandidaten beskriver eventuelle fordele og ulemper ved den valgte model.</p>	
<p><i>Centrale problemstillinger</i></p>	
<p>De centrale problemstillinger i opgaven er følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Der ønskes en sammenlægning af et moderselskab og et datterselskab• Datterselskabet er købt for 3 år siden• Købesummen på 25 mio. kr. blev finansieret via egenkapital 5 mio. kr, banklån 10 mio. kr. og lån hos moderselskabet 10 mio. kr. (der kan opstå et selvfinansieringsproblem)• Der blev ved købet betalt en væsentlig merværdi for datterselskabet (der er ingen oplysninger om fordeling på andre aktiver og goodwill og kandidaten kan derfor antage hele merværdien udgør goodwill)• Der er væsentlige regnskabsmæssige underskud hos både moderselskabet og datterselskabet, som kan resultere i skattemæssige underskud. Hos datterselskabet er der tillige udskudte skatteaktiver indregnet, hvilket kan skyldes skattemæssige underskud til fremførsel. Der fremgår dog ikke yderligere af opgaven herom.• Der ønskes en skattemæssig fordelagtig omstrukturering• En smidig omstrukturering rent forretningsmæssigt	

<ul style="list-style-type: none">• Ønske om sammenlægning pr. 1. januar 2015• Ønske om ikke at skulle udarbejde årsrapport for 2015 for det ene af selskaberne <p>Kandidaten forventes at adressere disse problemstillinger i notatet og det er i den forbindelse særlig vigtigt, at kandidaten adresserer en eventuel selvfinansieringsproblematik og den regnskabsmæssige problemstilling omkring goodwill, såfremt en omvendt lodret fusion vælges. Herudover er det vigtigt, at kandidaten er opmærksom på at det forretningsmæssige kan spille ind ved valg af model.</p>	
<p><i>Omstruktureringsmodel</i></p>	
<p>Omstruktureringen kan foretages efter flere forskellige modeller.</p> <p>Opgaven lægger dog op til, at kandidaten skal overveje en fusion af de to selskaber, idet sammenlægning fremgår flere gange af opgaveteksten. Herunder dels en lodret fusion med moderselskabet som den fortsættende virksomhed, eller en omvendt lodret fusion, hvor dattervirksomheden er den fortsættende virksomhed.</p> <p>Kandidaten kan foreslå andre modeller, men fusion af de 2 selskaber vurderes at være mest fordelagtigt, og opfylder samtidig de fleste ønsker fra ledelsen. Som andre modeller kan kandidaten foreslå en opløsning af Saks A/S enten ved likvidation eller ved betalingserklæring. Såfremt kandidaten foreslår andre modeller, afhænger vurderingen derfor af argumentationen for den valgte model, og beskrivelse af fordele og ulemper ved modellen, og om kandidaten med modellen opfylder ledelsens ønsker til en omstruktureringsmodel.</p>	
<p><i>Lodret fusion</i></p>	
<p><i>Selskabsretlige forhold</i></p> <p>Det forventes, at kandidaten adresserer de lempeligere selskabsretlige regler, som gælder for en lodret fusion mellem et moderselskab og dets</p>	

100% ejede datterselskab, jf. SEL § 252. Da der ikke er et egentligt vederlag i en lodret fusion sker der alene en ombytning af moderselskabets kapitalandele med aktiver og forpligtelser i datterselskabet. Der stilles derfor ikke krav om udarbejdelse af vurderingsberetning eller vurderingsmandsudtalelse ved en lodret fusion med et 100% ejet datterselskab. De lempeligere regler betyder, at følgende selskabsretlige dokumenter skal udarbejdes:

- Fusionsplan
- Fusionsredegørelse (kan undlades ved enighed blandt kapitalejerne)
- Mellembalance (hvis fusionsplanen vedtages mere end 6 måneder efter sidste balancedag – kan undlades ved enighed blandt kapitalejerne)
- Kreditorerklæring – kan undlades ved enighed blandt kapitalejerne, det medfører dog at kreditorerne anses for stillet som ved en negativ kreditorerklæring

Fusionsplanen skal være indsendt til Erhvervsstyrelsen senest 4 uger efter vedtagelsen. En eventuel kreditorerklæring skal ligeledes indsendes til Erhvervsstyrelsen. Fusionen kan først vedtages 4 uger efter offentliggørelsen hos Erhvervsstyrelsen af fusionsplanen og en evt. kreditorerklæring.

Såfremt kandidaten foreslår, at kreditorerklæring ikke skal udarbejdes, er det vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at dette sidestilles med en negativ kreditorerklæring, hvilket giver forfaldne kreditorer ret til at kræve betaling og uforfaldne kreditorer ret til at kræve sikkerhed, jf. SEL § 243.

Fusion pr. 1/1 2015

I fusionsplanen skal det regnskabsmæssige virkningstidspunkt for fusionen fastsættes. Fusionen kan derfor fastsættes til at have regnskabsmæssig virkning fra den 1. dag i indeværende regnskabsår. Det er dog et krav, at fusionsplanen godkendes inden udgangen af indeværende regnskabsår, dvs. 2015 for, at

fusionen kan få regnskabsmæssig virkning pr. 1/1 2015. Det er samtidig en betingelse, at selskabet aflægger årsrapport efter ÅRL, fordi ERST under det regelsæt har taget stilling til, at fusionen også regnskabsmæssigt kan foretages med tilbagevirkende kraft til 1/1, idet det vurderes, at selskabslovens bestemmelser på dette område har forrang for ÅRL.

Kandidaten bør bemærke dette i notatet, da det løser et af de ønsker ledelsen har til omstruktureringen.

Selvfinansiering

Det er vigtigt, at kandidaten i notatet adresserer selvfinansiering. I en lodret fusion, hvor moderselskabet har optaget lån til købet af datterselskabet forud for fusionen kan der ofte opstå selvfinansiering, da gælden efter fusionen kommer til at ligge i samme selskab som den overtagne aktivitet, jf. SEL 206-209. Såfremt kandidaten ikke adresserer selvfinansiering er det en væsentlig fejl.

Selvom der er gået 3 år siden erhvervelsen af datterselskabet er det udgangspunktet, at der ved en lodret fusion vil opstå en selvfinansieringssituation. Denne kan evt. løses ved før fusionen, at kapitalisere Saks A/S ved at indskyde yderligere kontant kapital fra Sten A/S og anvende likviditeten til at betale bankgælden og evt. gælden til Sten A/S. Alternativt kan gælden til Sten A/S konverteres til egenkapital eller gældseftergives forud for fusionen. Herudover kunne bankgælden flyttes til Sten A/S ved optagelse af ny bankgæld i dette selskab og derefter foretage en kapitalforhøjelse af Saks A/S og tilbagebetale den eksisterende gæld til banken i Saks A/S.

Den gode kandidat bemærker, at det må undersøges yderligere om der rent faktisk eksisterer selvfinansiering, da det skal vurderes ud fra en formålsbetragtning ved købet af Papir A/S. Hvis det ikke var formålet på dette tidspunkt efterfølgende at fusionere selskaberne – er det ikke sikkert, at der

opstår selvfinansiering ved fusionen. Kandidaten har dog ikke oplysninger i opgaven til at vurdere dette yderligere.

Regnskabsmæssige forhold

Kandidaten skal i notatet beskrive den regnskabsmæssige behandling af en lodret fusion. Det er her vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at en lodret fusion regnskabsmæssigt skal behandles efter reglerne om virksomhedssammenslutninger, jf. ÅRL § 129 med henvisning til ÅRL § 121-123. Det er dog Erhvervsstyrelsens fortolkning, at en lodret fusion ikke udgør en virksomhedssammenslutning, hvorfor overtagelsesmetoden ikke kan anvendes (der kan ikke opstå en ny overtagelse eftersom moderselskabet hele tiden har ejet datterselskabet). Det er derfor almindelig praksis, at en lodret fusion alene kan behandles regnskabsmæssigt ved brug af en modificeret sammenlægningsmetode også kaldet koncernmetoden, hvorved der regnskabsmæssigt i den fortsættende virksomhed afspejles tallene fra et eventuelt koncernregnskab indeholdende de 2 fusionerede virksomheder uanset om et sådant koncernregnskab er udarbejdet eller ej. Det forventes derfor, at kandidaten kommer frem til, at fusionen regnskabsmæssigt behandles efter denne metode.

Brug af sammenlægningsmetoden betyder samtidig, at fusionen skal indarbejdes med tilbagevirkende kraft til det tidligste tidspunkt, der indgår i regnskabet, som om de to virksomheder altid har været sammenlagt, jf. ÅRL § 123. Der skal derfor tilrettes sammenligningstal. Der er vedlagt et eksempel på brug af koncernmetoden på en lodret fusion i bilag 1. I den forbindelse er det vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at der ikke opstår en ny goodwill ved sammenlægningen, men at den goodwill som er en del af kapitalandelen i dattervirksomheden og dermed indregnet efter indre værdis metode i moderselskabet, og opstod ved overtagelsen af dattervirksomheden fortsætter som en "aktivitetsgoodwill" efter fusionen. Der skal

således afskrives herpå. I eksemplet er der lagt op til at hele merværdien ved overtagelsen er identificeret som goodwill og afskrives over 20 år. Der er således en årlig afskrivning på 1 mio. kr. og den regnskabsmæssige værdi udgør hhv. 17 og 18 mio. kr. og indgår som en del af kapitalandelen i moderselskabsregnskabet, hvilket kandidaten kan komme frem til ved at trække egenkapitalen i dattervirksomheden fra den regnskabsmæssige værdi af kapitalandelen i modervirksomheden.

Hvis kandidaten vælger at benytte overtagelsesmetoden ved fusionen er det en væsentlig fejl, da der ikke sker en virksomhedssammenslutning ved fusionen og metoden derfor ikke regnskabsmæssigt kan anvendes.

Hvis kandidaten omtaler omstruktureringshensættelser eller omkostninger ved fusionen i notatet, er det vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at brugen af sammenlægningsmetoden fører til, at sådanne omkostninger skal indregnes i resultatopgørelsen, når de afholdes. De kan således ikke indregnes som en del af evt. goodwill eller lign, men skal omkostningsføres. Hvis kandidaten beskriver muligheden for at indregne sådanne omkostninger som en del af goodwill etc. skal det trække væsentligt ned. Opgaven lægger ikke op til, at sådanne omkostninger skal diskuteres.

Mht. udarbejdelse af årsrapporter skal der ikke udarbejdes årsrapport for 2015 for det ophørende selskab i fusionen, såfremt fusionen får regnskabsmæssig virkning pr. 1/1 2015, jf. herom ovenfor. Det forventes, at kandidaten adresserer regnskabsudarbejdelse efter fusionen, da det var et specifikt ønske fra ledelsen, at undgå udarbejdelse af årsrapport i begge selskaber.

Skattemæssige forhold

Kandidaten har få oplysninger om skattemæssige forhold hos selskaberne i opgaven, men det præciseres i opgave teksten, at der ønskes en

omstrukturering som er skattemæssigt fordelagtig. Det forventes derfor, at kandidaten omtaler skattepligtige og skattefrie fusioner og i notatet kort beskriver fordele og ulemper ved metoderne, herunder:

Skattepligtig

- Avancebeskatning af aktiver og forpligtelser i den indskydende selskab (handelsværdier)
- Nye anskaffelsessummer og afskrivningsgrundlag på aktiver og forpligtelser fra det indskydende selskab (handelsværdier)
- Skattemæssige underskud til fremførsel i det indskydende selskab bortfalder
- Fusionsdatoen er som udgangspunkt vedtagelsesdatoen, men det kan dog være 1/1 2015, såfremt det er tidspunktet for åbningsbalancens udarbejdelse og skæringsdatoen for det modtagende selskabs regnskabsår.
- Der sker beskatning af evt. avance/tab i det ophørende selskab

Skattefri

- Da det er en fusion mellem mor og datter stilles ikke krav om vederlag dvs. udstedelse af aktier i det modtagende selskab
- Fusionsdatoen er lig den selskabsretlige fusionsdato, hvilket som udgangspunkt er datoen for udarbejdelsen af åbningsbalancen i den modtagne virksomhed, hvilket er 1/1 2015, såfremt fusionen tillægges regnskabsmæssig virkning fra denne dato
- Der sker skattemæssig succession, hvorved det modtagende selskab indtræder i det ophørende selskabs skattemæssige saldi for aktiver og forpligtelser
- Såfremt det er sambeskattede selskaber som fusionerer, fortabes underskud, som er opstået under sambeskatningen ikke, men kan anvendes i det modtagende selskab fremadrettet. Hvis underskud er opstået uden for sambeskatningen fortabes de.

<p>Det fremgår af regnskabstallene, at datterselskabet har udskudte skatteaktiver indregnet. Dette kan stamme fra skattemæssige underskud til fremførsel. Den gode kandidat bemærker dette og kommenterer i notatet konsekvenserne af fusionen for skattemæssige underskud til fremførsel. Det fremgår samtidig af resultatopgørelsen for både datterselskabet og moderselskabet, at de har regnskabsmæssige underskud i indeværende regnskabsår. Den gode kandidat forventes at omtale dette og herunder også muligheden for, at selskaberne har skattemæssigt underskud i indeværende år og en eventuel konsekvens af den valgte omstruktureringsmodel herpå. Kandidaten har dog ikke yderligere oplysninger herom i opgaven.</p> <p><i>Forretningsmæssige forhold</i></p> <p>Ved en lodret fusion er moderselskabet den fortsættende virksomhed. Eftersom al aktivitet i dag ligger i Papir A/S vil det være en ulempe ved modellen, at samtlige kontrakter med leverandører og kunder skal ændres, idet moderselskabet skal indtræde heri i stedet for datterselskabet. Kandidaten bør derfor i notatet bemærke denne ulempe ved en lodret fusion, da det, til forskel fra en omvendt lodret fusion, ikke er en særlig forretningsmæssig smidig model, når hele aktiviteten ligger i datterselskabet.</p>	
<p><i>Omvendt lodret fusion</i></p>	
<p><i>Selskabsretlige forhold</i></p> <p>Ved en omvendt lodret fusion gælder de samme selskabsretlige forhold, som er beskrevet ovenfor under lodret fusion, herunder overvejelser om selvfinansiering og regnskabsmæssigt virkningstidspunkt.</p> <p><i>Regnskabsmæssige forhold</i></p> <p>Mht. diskussionen om valg af regnskabsmæssig metode henvises til ovenfor under lodret fusion.</p> <p>Når kandidaten omtaler den regnskabsmæssige behandling af en omvendt lodret fusion, er det vigtigt, at kandidaten adresserer, at</p>	

Erhvervsstyrelsen hidtil ikke har accepteret opretholdelse af en goodwill som stammer fra købet af dattervirksomheden, når dattervirksomheden er den fortsættende virksomhed i fusionen. Det skyldes, at Erhvervsstyrelsen rent juridisk har sidestillet denne goodwill med egen oparbejdet goodwill. Det har betydet, at en sådan goodwill har måtte indregnes direkte på egenkapitalen, og derfor ofte har medført, at den fortsættende virksomhed har fået negativ egenkapital. Det er derfor en væsentlig ulempe ved at foretage virksomhedssammenslutningen som en omvendt lodret fusion, men ikke en egentlig forhindring, idet ERST har accepteret, at der kan opstå negativ egenkapital i sådanne situationer.

Såfremt kandidaten for at forhindre selvfinansiering, jf. ovenfor har foreslået, at moderselskabet kapitalforhøjes enten ved indskud af yderligere likviditet eller ved en gældskonvertering, forventes der i moderselskabet at være tilstrækkelig egenkapital til, at den resterende goodwill kan indregnes direkte på egenkapitalen i den fortsættende virksomhed uden, at selskabet får negativ egenkapital. Dette vil dog først blive afspejlet, når kapitalforhøjelsen i modervirksomheden er foretaget, og er derfor ikke medtaget i bilag 1, som afspejler den regnskabsmæssige behandling af en omvendt lodret fusion af Saks og Papir med Papir som den fortsættende virksomhed baseret på de regnskabsmæssige oplysninger, som er medtaget i opgaveteksten.

Den rigtig gode kandidat bemærker, at indregningen af goodwill direkte på egenkapitalen ændres med ændringen til ÅRL, hvor substansen i transaktionen vil være afgørende fordi en omvendt virksomhedsovertagelse bliver mulig efter ÅRL. En sådan ændring kan førtidsimplementeres for 2015.

Skattemæssige forhold

Der henvises til beskrivelsen ovenfor.

<p>Da moderselskabet ejer mere end 10% af kapitalandelene i datterselskabet vil der ikke ske beskatning heraf selvom fusionen foretages som en omvendt lodret fusion.</p> <p>I en omvendt lodret skattefri fusion skal der som udgangspunkt udstedes mindst en ny aktie i det fortsættende selskab, men skat accepterer, at der hertil anvendes de egne aktier, som det fortsættende selskab modtager som vederlag.</p> <p><i>Forretningsmæssige forhold</i></p> <p>Til forskel fra den lodrette fusion er dattervirksomheden, hvor aktiviteten ligger den fortsættende virksomhed i en omvendt lodret fusion. Det betyder, at der ikke er behov for at ændre på aftaler med leverandører og kunder, og en af ulemperne fra den lodrette fusion er derved undgået.</p>	
<p><i>Opløsning af Saks A/S ved betalingserklæring</i></p>	
<p><i>Selskabsretlige forhold</i></p> <p>Hvis kandidaten foreslår en opløsning af Saks A/S ved betalingserklæring efter SEL § 216, er det vigtigt, at kandidaten er opmærksom på betingelserne for betalingserklæring samt den risiko, som moderselskabet påtager sig ved erklæringen.</p> <p>Betingelserne for, at Saks A/S kan opløses ved betalingserklæring, er:</p> <ul style="list-style-type: none">• Alle kreditorer skal være betalt• Der foreligger en erklæring fra skat om, at der ikke er skatte- og afgiftskrav mod selskabet (skattekvittance) <p>Det er samtidig vigtigt, at kandidaten er opmærksom på og rådgiver ledelsen om, at en opløsning ved betalingserklæring medfører, at kapitalejerne hæfter, personligt, solidarisk og ubegrænset for såvel forfalden som uforfalden eller omtvistet gæld i selskabet, der bestod på tidspunktet for afgivelsen af betalingserklæringen.</p> <p>Da Saks A/S har en væsentlig gæld dels banken og dels moderselskabet, er det væsentligt, at</p>	

kandidaten tager stilling til, hvordan Saks får afviklet denne gæld forud for opløsningen ved betalingserklæring. Dette kan ske på samme måde som selvfinansieringsproblemstillingen blev løst ved den lodrette fusion, som omtalt ovenfor, dvs. enten ved at foretage en kapitalforhøjelse i Saks A/S forud for opløsningen eller ved gældseftergivelse eller gældskonvertering af gælden til Sten A/S.

Det er endvidere vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at indhentelse af en skattekvittance (serviceattest) kræver udarbejdelse af et perioderegnskab eller et periodeopgørelse, som skal indsendes til skat. Perioderegnskabet kan dog være af mindre omfang end en egentlig årsrapport og uden eventuel revision. Ledelsen slipper derved ikke helt for at udarbejde regnskabstal i det ene af selskaberne.

Regnskabsmæssige forhold

Når Saks A/S opløses ved en betalingserklæring, overtager moderselskabet Sten A/S de tilbageværende kapitalandele i Papir A/S.

Sten A/S måler sine kapitalandele i dattervirksomheder efter indre værdis metode.

Det betyder, at reglerne om virksomhedssammenslutninger i ÅRL § 121-123 skal anvendes, jf. § 43a. Da moderselskabet altid har ejet kapitalandele i Papir A/S, selvom det var indirekte, sker der ikke egentlig en virksomhedssammenslutning. Det er derfor ligesom ved fusion en væsentlig fejl, hvis kandidaten foreslår, at transaktionen regnskabsmæssigt kan indregnes ved brug af overtagelsesmetoden. Derimod skal anvendes en modificeret sammenlægningsmetode på transaktionen (koncernmetoden), som derfor indregnes til de hidtidige bogførte værdier i Saks A/S. Det betyder, at kapitalandelene i Papir A/S skal indregnes i Sten A/S, som om Sten A/S altid har ejet kapitalandelene. Værdien udgør den samme værdi, som kapitalandelene blev indregnet til i Saks A/S, svarende til den regnskabsmæssige værdi incl.

<p>merværdier af kapitalandelene i Papir A/S forud for opløsningen af Saks A/S. Da den regnskabsmæssige behandling derfor i realiteten kommer til at ligne en fusion af Sten A/S og Saks A/S, bør der som udgangspunkt tillige tilrettes sammenligningstal i Sten A/S. Kandidaten kan dog alternativt argumentere for, at der ikke foretages tilretning af sammenligningstal, fordi transaktionen antages at finde sted på tidspunktet for opløsningen af Saks A/S.</p> <p><i>Skattemæssige forhold</i></p> <p>Ved en opløsning ved betalingserklæring skal der foretages realisationsbeskatning af de aktiver, der udloddes. Der skal derfor ske realisationsbeskatning af kapitalandelen i Papir A/S. Da der er tale om en 100% ejet dattervirksomhed er en eventuel avance/tab herpå dog skattefri, og realisationsbeskatningen har derfor ingen skattemæssige konsekvenser.</p> <p>Moderselskabet Sten A/S får en ny anskaffelsessum på den overtagne kapitalandel i Papir A/S svarende til handelsværdien.</p> <p>Eventuelle skattemæssige underskud til fremførsel i det selskab, som ophører, Saks A/S, kan anvendes i sambeskatningen senest i det indkomstår, hvor selskabet opløses. Eventuelle skattemæssige underskud ikke udnyttes i det indkomstår, hvor selskabet opløses, fortabes. Det er derfor vigtigt, at kandidaten berører eventuelle skattemæssige underskud, da Saks A/S har væsentlige regnskabsmæssige underskud pga. renter på gælden i både 2014 og 2013 og derfor kan have skattemæssige underskud til fremførsel. Opgaven indeholder dog ingen konkrete oplysninger herom.</p> <p><i>Forretningsmæssige forhold</i></p> <p>Papir A/S, hvor aktiviteten ligger fortsætter efter opløsningen af Saks A/S. Det betyder, at der ikke er behov for at ændre på aftaler med leverandører og kunder, og modellen er derfor forretningsmæssig smidig.</p>	
<p><i>Opløsning af Saks A/S ved likvidation</i></p>	

Selskabsretlige forhold

Hvis kandidaten foreslår opløsning af Saks A/S ved en likvidation, skal kandidaten være opmærksom på, at en likvidation af Saks A/S kræver opfordring til kreditorerne til at anmelde deres krav til likvidator senest 3 måneder fra datoen for offentliggørelse af opfordringen, jf. SEL § 221. Det kan derfor forsinke omstruktureringen. Kandidaten skal ligeledes være opmærksom på, at det alene er solvente selskaber som kan likvideres efter SEL § 217-221. Kandidaten har dog ikke oplysninger, som tilsiger, at Saks A/S skulle være insolvent.

Ved en likvidation, hvor der er gæld i selskabet, skal al gæld til kendte kreditorer som udgangspunkt være betalt forud for den endelige beslutning om likvidationen. Hvis Sten A/S som et led i likvidationen skal overtage gældsforpligtelser, skal der indhentes samtykkeerklæringer hertil fra kreditorerne forud for vedtagelsen af likvidationen. Kreditorerne fx banken skal således acceptere et kreditorskifte til moderselskabet Sten A/S. Kandidaten skal derfor være opmærksom herpå. Alternativt kan gælden ligesom ved fusion eller opløsning ved betalingserklæring indfris forud for likvidationen.

Kandidaten bør samtidig være opmærksom på, at beslutning om, at selskabet træder i likvidation, medfører, at der skal udmeldes en likvidator, og at selskabets ledelse derfor i perioden frem til, at selskabet likvideres, varetages af likvidator. Beslutning om at træde i likvidation skal tillige meddeles Erhvervsstyrelsen, ligesom selskabet til sit navn i likvidationsperioden skal tilføje "Saks A/S under likvidation"

Kandidaten skal endvidere være opmærksom på, at en likvidation tillige kræver en skattekvittance, som dog ofte kan opnås på baggrund af et udkast til det endelige likvidationsregnskab.

Regnskabsmæssige forhold

Det er vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at en likvidation kræver udarbejdelse af et endeligt

<p>likvidationsregnskab, som tillige skal indsendes til Erhvervsstyrelsen. Kandidaten bør derfor bemærke, at ledelsens ønske om at sammenlægge virksomhederne, uden at skulle udarbejde årsrapport for begge selskaber for 2015, ikke kan lade sig gøre ved denne model.</p> <p>Det er samtidig vigtigt, at kandidaten er opmærksom på, at selve likvidationen er afsluttet inden den 31/5 2016, således likvidationen endeligt er registreret hos Erhvervsstyrelsen senest på dette tidspunkt, idet det ellers vil kræve udarbejdelse af både årsrapport for 2015 og udarbejdelse af et endeligt likvidationsregnskab. Det bør dog være muligt at nå at gennemføre likvidationen før dette tidspunkt.</p> <p>Der er ingen forskel i selve den regnskabsmæssige behandling i Sten A/S af en likvidation eller opløsningen ved betalingserklæring af Saks A/S. Der henvises derfor til den ovenfor beskrevne behandling.</p> <p><i>Skattemæssige forhold</i></p> <p>De skattemæssige forhold ved en likvidation er de samme som beskrevet ovenfor under opløsning ved betalingserklæring.</p> <p><i>Forretningsmæssige forhold</i></p> <p>Papir A/S, hvor aktiviteten ligger fortsætter efter likvidationen af Saks A/S. Det betyder, at der ikke er behov for at ændre på aftaler med leverandører og kunder, og modellen er derfor forretningsmæssig smidig.</p>	
Rettebemærkninger til spørgsmål 1	
Karakter for spørgsmål 1	

Spørgsmål 2 (20 %)

Du bedes lave et kort notat til direktøren vedrørende opgørelse af sambeskatningsindkomsten for indkomståret 2014, herunder muligheden for anvendelse af "skattekreditordningen" i året. Direktøren forventer endvidere en oversigt, hvor sambeskatningen for indkomståret samt eventuel effekt af "skattekreditordningen" er opgjort.

Bemærkninger til censor	Bemærkninger til besvarelsen
<i>Generelt om spørgsmålet</i>	
<p>Der skal udarbejdes et notat til direktøren, som ikke har det store kendskab til opgørelse af sambeskatning og "skattekreditordningen". Det er vigtigt, at kandidaten får lavet et notat, som er forståelig for modtageren.</p> <p>Det er ikke afgørende for den samlede vurdering af opgaven, om de talmæssige opgørelser er korrekte, så længe at kandidaten har udvist forståelse for principperne bag sambeskatning og skattekreditordningen, og i tekst forklaret disse.</p>	
<i>Besvarelsens struktur</i>	
<p>Besvarelsen kan struktureres i et kort notat, som gennemgår de overordnede forhold for opgørelse af sambeskatning og skattekreditordningen for selskaberne.</p> <p>Herefter kan selve sambeskatningen opgøres.</p>	
<i>Centrale problemstillinger</i>	
<p>Kandidaten skal vise, at man kan forklare opgørelse af sambeskatningsindkomst og anvendelse af skattekreditordning til en ikke skattekyndig direktør.</p>	
<i>Sambeskatning</i>	
<p>Sambeskatningsindkomsten består af summen af de skattepligtige indkomster opgjort for hvert enkelt sambeskattet selskab.</p> <p>Er sambeskatningsindkomsten positiv, fordeles indkomsten forholdsmæssigt mellem de overskudsgivende selskaber. Er sambeskatningsindkomsten negativ, fordeles underskuddet forholdsmæssigt mellem de underskudsgivende selskaber til fremførsel i efterfølgende indkomstårs positive indkomster.</p> <p>Underskud anvendes efter følgende princip:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Særunderskud. Underskud i et selskab fra	

<p>perioder inden sambeskatningen kan kun modregnes i overskud i det pågældende selskab.</p> <p>2. Egne underskud fra tidligere år i den aktuelle sambeskatning.</p> <p>3. Fordeling af årets underskud i sambeskatning. Ved negativ sambeskatningsindkomst fordeles underskuddet forholdsmæssigt mellem de underskudsgivende selskaber og fremføres hos det pågældende selskab til modregning for efterfølgende indkomstår.</p> <p>4. Andre selskabers underskud fra tidligere år i sambeskatning (herunder underskud i subsambeskatning).</p>	
<p><i>Skattecreditorordningen</i></p>	
<p>Skattecreditorordningen giver mulighed for, at virksomheder kan få udbetalt skatteværdien af deres underskud, der hidrører fra forsknings- og udviklingsaktiviteter. Udbetalingen er skattefri. Til gengæld nedsættes den andel af årets underskud, der modsvares af skattecreditten.</p> <p>Udbetaling af skattecreditten vil finde sted på samme tidspunkt, som udbetaling af overskydende skat for selskabet, hvilket normalt er i november måned.</p> <p>For indkomståret 2015 kan der søges om skattecredit for op til DKK 25 mio. i afholdte forsknings- og udviklingsomkostninger. Værdien godtgøres med en skatteprocent på 23,5%. Der kan maksimalt under skattecreditorordningen udbetales et beløb svarende til sambeskatningsindkomsten for året før anvendelse af fremførbare underskud. Dette giver en skattecredit på DKK 3.969.984.</p> <p>Betingelser:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Virksomheden skal være underskudsgivende – der ses i denne sammenhæng på sambeskatningskredsen2. Virksomhedens underskud skal være relateret til forsøgs- og udviklingsudgifter i	

<p>overensstemmelse med skattelovgivningen</p> <p>3. Anmodning om skattecredit skal ske senest samtidig med indsendelse af selvangivelsen</p> <p>Det forventes, at kandidaten kort redegør for betingelser, og konkluderer på, at betingelserne ud fra opgaveteksten er opfyldt.</p> <p>Fordelingen af skattecreditten på de enkelte selskaber er ikke afgørende, så længe den ikke overstiger sambeskatningsindkomsten, og den fordeles mellem de underskudsgivende selskaber.</p>	
<p><i>Opgørelse af sambeskatningsindkomst</i></p>	
<p>Sambeskatningsindkomst med kommentarer er vist i Bilag 2.</p> <p>Den skattepligtige indkomst for året er DKK – 2.762.737 efter anvendelse af skattecreditordningen. Via skattecreditordningen vil selskabet kunne tilbagesøge skatteværdien af TDKK 3.969.</p>	
<p>Rettebemærkninger til spørgsmål 2</p>	
<p>Karakter for spørgsmål 2</p>	

Spørgsmål 3 (30 %)

Du bedes redegøre for dine overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af erklæringen, herunder valg af erklæringstype.

Herudover bedes du kort redegøre for de handlinger, som du påtænker at udføre, samt udarbejde udkast til erklæring baseret på de foreliggende oplysninger.

Bemærkninger til censor	Bemærkninger til besvarelsen
<i>Generelt om spørgsmålet</i>	
<p>Kandidaten skal redegøre for sine overvejelser i forbindelse med valg af erklæringstype og selve udarbejdelsen af erklæringen.</p> <p>Det er væsentlig, at kandidaten argumentere for valgt af erklæringstype.</p>	
<i>Erklæringstype</i>	
<p>Kandidaten skal hurtigt konkludere, at det fortrykte eksempel på en erklæring ikke kan anvendes.</p> <p>Såfremt man vil afgive en erklæring med sikkerhed, så skal denne overholde erklæringsbekendtgørelsen. Den fortrykte erklæring opfylder ikke kravene i erklæringsbekendtgørelsen § 13-18 for øvrige erklæringer.</p> <p>Kandidaten bør drøfte hvilken type erklæring, som man vil kunne afgive i dette tilfælde. Mulige typer af erklæringer vil være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erklæring med begrænset sikkerhed efter ISAE3000 • Opgaver om opstilling af finansielle oplysninger, ingen sikkerhed efter ISRS 4400 • ISA 805 - Revision af bestanddele af et regnskab <p>Det er ikke afgørende for, hvilke erklæring der vælges, men argumenterne og konklusionen skal hænge sammen. Det er vigtigt, at man argumenterer for hvilken grad af sikkerhed, som man ønsker.</p> <p>Det skal trække væsentligt ned, hvis kandidaten vælger at anvende den fortrykte erklæring.</p>	
<i>Udført arbejde</i>	
<p>Kandidaten bør sikre, at de modtagne taloplysninger kan afstemmes til den underliggende dokumentation, som er udarbejdet i forbindelse</p>	

med revision af årsrapporten.	
<i>Erklæring</i>	
Kandidaten skal udarbejde en erklæring efter den erklæringstype, som kandidaten har valgt.	
Rettebemærkninger til spørgsmål 3	
Karakter for spørgsmål 3	

Kommentarer/sammenfatning vedrørende opgaven som helhed	
Samlet karakter for opgaven	
Bestået (B) eller ikke-bestået (IB)	

Rettekommentarer er udarbejdet af:

Navn

Dato

Bilag 1 – omstruktureringsmodeller

Nedenstående fusionsbalancer er baseret på de talmæssige oplysninger fra opgaveteksten. Dvs. før en eventuel kapitalforhøjelse i Saks A/S, som en mulig løsning på selvfinansieringsproblematikken. Kandidaterne kan have indarbejdet en kapitalforhøjelse direkte i fusionsbalancerne, hvis den aftales som forudsætning for fusionens gennemførelse.

Lodret fusion - koncernmetoden

Resultatopgørelse for 1. januar - 31. december	Papir A/S Saks A/S Total			Fusions- regulerin- ger		Efter fusion		Papir A/S Saks A/S Total			Fusions- regulerin- ger		Efter fusion	
	2014	2014	2014	2014	2014	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	
T.DKK														
Nettoomsætning	31.000		31.000		31.000	34.000		34.000		34.000			34.000	
Vareforbrug	20.000		20.000		20.000	22.000		22.000		22.000			22.000	
Andre eksterne omkostninger	5.000	100	5.100		5.100	5.500	125	5.625		5.625			5.625	
Bruttoresultat	6.000	-100	5.900	0	5.900	6.500	-125	6.375	0	6.375			6.375	
Personaleomkostninger	6.000		6.000		6.000	6.500		6.500		6.500			6.500	
Afskrivninger	190		190	1.000	1.190	200		200	1.000	1.200			1.200	
Resultat af kapitalandele		-1.615	-1.615	1.615	0		-1.670	-1.670	1.670	0			0	
Renteomkostninger, netto	300	950	1.250		1.250	330	850	1.180		1.180			1.180	
Resultat før skat	-490	-2.665	-3.155	615	-2.540	-530	-2.645	-3.175	670	-2.505			-2.505	
Skat	-125	-200	-325		-325	-140		-140		-140			-140	
Årets resultat	-615	-2.865	-3.480	615	-2.865	-670	-2.645	-3.315	670	-2.645			-2.645	

De 1.000 som lægges ind under afskrivninger, er afskrivninger på goodwill, 20. mio. kr. over 20 år. Kandidaten har ikke direkte oplysning herom i opgaven, men det kan udledes af tal.

Balance pr. 31. december

T.DKK	2014	2014	2014	2014	2014	2013	2013	2013	2013	2013
Immaterielle anlægsaktiver	500		500	17.000	17.500	550		550	18.000	18.550
Materielle anlægsaktiver	3.500		3.500		3.500	3.650		3.650		3.650
Finansielle anlægsaktiver	100		100		100	75		75		75
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		20.000	20.000	-20.000	0		21.615	21.615	-21.615	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		200	200	-200	0		300	300	-300	0
Varebeholdninger	1.450		1.450		1.450	1.500		1.500		1.500
Tilgodehavender	2.950	1.500	4.450		4.450	3.100	3.385	6.485		6.485
Udskudte skatteaktiver	2.000		2.000		2.000	1.900		1.900		1.900
Likvider	200	1.985	2.185		2.185	300	10	310		310
Aktiver i alt	10.700	23.685	34.385	-3.200	31.185	11.075	25.310	36.385	-3.915	32.470
Aktiekapital	500	750	1.250	-500	750	500	750	1.250	-500	750
Overført resultat	2.500	2.885	5.385	-2.500	2.885	3.115	5.750	8.865	-3.115	5.750
Gæld til modervirksomhed	200	9.700	9.900	-200	9.700	300	8.560	8.860	-300	8.560
Banklån	4.000	10.000	14.000		14.000	3.700	10.000	13.700		13.700
Leverandørgæld	2.000		2.000		2.000	2.100		2.100		2.100
Øvrige gældsposter	1.500	350	1.850		1.850	1.360	250	1.610		1.610
Passiver i alt	10.700	23.685	34.385	-3.200	31.185	11.075	25.310	36.385	-3.915	32.470

De 17 mio. kr. hhv. 18 mio. kr. som tillægges immaterielle aktiver er goodwill. Kandidaten har ikke direkte oplysninger herom i opgaven udover merværdier ved købet udgør 20. mio. kr. Med denne oplysning og tal kan det udledes.

Omvendt lodret fusion - sammenlægningsmetoden

Resultatopgørelse for 1. januar - 31. december	Papir A/S			Saks A/S		Total	Fusions- regulerin- ger	Efter fusion	Papir A/S			Saks A/S		Total	Fusions- regulerin- ger	Efter fusion	
	2014	2014	2014	2014	2014				2013	2013	2013	2013	2013				
T.DKK																	
Nettoomsætning	31.000		31.000			31.000		31.000			34.000		34.000			34.000	
Vareforbrug	20.000		20.000			20.000		20.000			22.000		22.000			22.000	
Andre eksterne omkostninger	5.000	100	5.100			5.100		5.100			5.500	125	5.625			5.625	
Bruttoresultat	6.000	-100	5.900		0	5.900		5.900			6.500	-125	6.375		0	6.375	
Personaleomkostninger	6.000		6.000			6.000		6.000			6.500		6.500			6.500	
Afskrivninger	190		190		0	190		190			200		200		0	200	
Resultat af kapitalandele		-1.615	-1.615		1.615	0		0			-1.670		-1.670		1.670	0	
Renteomkostninger, netto	300	950	1.250			1.250		1.250			330	850	1.180			1.180	
Resultat før skat	-490	-2.665	-3.155		1.615	-1.540		-1.540			-530	-2.645	-3.175		1.670	-1.505	
Skat	-125	-200	-325			-325		-325			-140		-140			-140	
Årets resultat	-615	-2.865	-3.480		1.615	-1.865		-1.865			-670	-2.645	-3.315		1.670	-1.645	

Balance pr. 31. december

T.DKK	2014	2014	2014	2014	2014	2013	2013	2013	2013	2013			
Immaterielle anlægsaktiver	500		500		0	500		550		550	0	550	
Materielle anlægsaktiver	3.500		3.500			3.500		3.650		3.650		3.650	
Finansielle anlægsaktiver	100		100			100		75		75		75	
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		20.000	20.000	-20.000		0		21.615	21.615	-21.615		0	
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		200	200		-200	0		300	300	-300		0	
Varebeholdninger	1.450		1.450			1.450		1.500		1.500		1.500	
Tilgodehavender	2.950	1.500	4.450			4.450		3.100	3.385	6.485		6.485	
Udsudte skatteaktiver	2.000		2.000			2.000		1.900		1.900		1.900	
Likvider	200	1.985	2.185			2.185		300	10	310		310	
Aktiver i alt	10.700	23.685	34.385	-20.200		14.185		11.075	25.310	36.385	-21.915	14.470	
Aktiekapital	500	750	1.250		-750	500		500	750	1.250		-750	500
Overført resultat	2.500	2.885	5.385		-19.250	-13.865		3.115	5.750	8.865		-20.865	-12.000
Gæld til modervirksomhed	200	9.700	9.900		-200	9.700		300	8.560	8.860		-300	8.560
Banklån	4.000	10.000	14.000			14.000		3.700	10.000	13.700			13.700
Leverandørgæld	2.000		2.000			2.000		2.100		2.100			2.100
Øvrige gældsposter	1.500	350	1.850			1.850		1.360	250	1.610			1.610
Passiver i alt	10.700	23.685	34.385	-20.200		14.185		11.075	25.310	36.385	-21.915		14.470

I den omvendt lodrette fusion er der ingen goodwill, idet goodwill baseret på Erhvervsstyrelsens praksis for lodrette fusioner er indregnet direkte på egenkapitalen med hhv. 17. mio kr. og 18. mio kr. Derved opstår der væsentlige negativ egenkapital i den fortsættende virksomhed. Derudover er det datterselskabets aktiekapital som fortsætter.

Bilag 2 – Opgørelse af sambeskatningsindkomst

Opgørelse af sambeskatningsindkomst samt fordeling og udnyttelse af skattecredit fremgår af tabellen nedenfor. Referencer til tabellen fremgår nedenfor

1. Skattepligtige indkomst før fremførelse af underskud for de enkelte selskaber
2. Procentfordeling af negativ skattepligtig indkomst mellem de 3 underskudsgivende selskaber
3. Skattecreditten fordeles forholdsmæssigt mellem selskaberne med negativ skattepligtig indkomst baseret på % i kolonne 2. Der kan maksimalt opnås en skattecredit svarende til Sambeskatningsindkomsten for året – TDKK 3.969.
4. SI før anvendelse af underskud, men efter skattecreditordningen opgøres – Kolonne 1 – 3
5. Særunderskud for Installers Software anvendes
6. SI efter anvendelse af særunderskud opgøres
7. Omfordeling af underskud – den skattepligtige indkomst i ProFreelance fordeles forholdsmæssigt mellem de 3 selskaber, som har negativ skattepligtig indkomst i sambeskatningen
8. Skattepligtig indkomst til selvangivelsen opgøres – kolonne 6+7
9. Restunderskud opgøres (Kolonne 3 – 5)
10. Særunderskud er anvendt i året
11. Kolonne 11 – primo sambeskatningsunderskud
12. Kolonne 12 – ultimo sambeskatningsunderskud

Sambeskatningsindkomsten efter anvendelse af skattecreditten udgør TDKK 2.762.

Opgørelse af sambeskatningsindkomst

	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12
SI før fremførsel af underskud											
ProDrive Innovation A/S	-1.623.516	22%	884.954	-738.562	-738.562		122.717	-615.845		-1.755.334	-2.371.179
Installers Software A/S	2.762.737		250.244	2.762.737	-2.762.737					-970.307	-970.307
PA Holding A/S	-459.092	6%		-208.848	-208.848		34.701	-174.146		-198.166	-372.312
ProFreelance A/S	550.518		2.834.786	550.518	550.518		-550.518				
UNI Innovation ApS	-5.200.631	71%		-2.365.845	-2.365.845		393.100	-1.972.745			
	-3.969.984		3.969.984	-	-2.762.737			-2.762.737		-2.923.807	-5.686.544

Hjælpelementer

550.518

ProDrive Innovation A/S

420.000

UNI Innovation ApS

4.320.000

4.740.000

Skattecreditordning kan maksimalt udgøre

3.969.984 SI før fremførsel af underskud